

„A proxy marad proxy”

Beszélgetés Daczi Lászlóval, az MLDP születésnapjának alkalmából.

– Sok Linux-közeli csoport van, milyen céllal alakult a Magyar Linux Dokumentációs Projekt (MLDP) és kik alakították?

– 2001 végén 2002 elején angol nyelvtudásom fejlesztése céljából lefordítottam a Linux + XFS HOGYANt, ezt szerettem volna közzétenni egy már létező, linuxos doksikát tartalmazó webhelyen, de nem kaptam visszajelzést. Egy ideig próbálkoztam, aztán meguntam. Mivel ekkor már a fordítás során szerzett tapasztalataimat is szerettem volna megosztani másokkal, egy önálló projekt indítása tűnt célravezetőnek. Egyedül nehéz életben tartani egy ilyen vállalkozást, ezért társakat kerestem. Az FSF.hu Alapítványt megelőző baráti társaság ekkoriban vált ismertté, és mivel úgy láttam, hogy nekik nem csak a szájuk jár, ezért hozzájuk csatlakoztam. A Magyar LDP így az FSF.hu Alapítvány keretében, egy önálló projektként valósult meg. Célja a The Linux Documentation Project által készített és karbantartott dokumentumok magyarítása. E mellett a fordítások karbantartását is lényegesnek tartjuk, ezáltal a befektetett munka nem vész kárba.

– Az elmúlt két év alatt milyen nagy mérföldkövek voltak?

– Az első a projekt indulása, ez tulajdonképp a közösség tesztelése volt (2002. ápr. – 2002. júl.). Már a kezdetekben is rátaláltunk (vagy inkább fordítva) egy-két aktív emberre, akik segítettek az alapok lerakásában (fordítás, sgml konvertálás stb.). A második, az ismertség megteremtése, a fejlődés és túlélés szempontjából is fontos volt (2002. aug. – 2003. júl.). Elkészült egy szógyűjtemény, Fordítás-HOGYAN, működött a levelezőlista, és a hírportálok is rendszeresen megjelentünk. Az első évfordulót követően (2003. aug. – 2004. jún.) elkészült egy Debian csomag, amely jelentősen megkönnyíti az sgml/xml forrás konvertálását, bővült az önkéntesek tábora, van két-három visszatérő ember. Megkezdődött a kapcsolatfelvétel a Szegei Tudományegyetemmel, ahol a nyílt forráskódú szoftverfejlesztés a tantervben is szerepel.

– A csoport aktív tagjai milyen ellenszolgáltatásért, vagy remélt céllal vesznek részt a közös munkában?

– Pénzbeli ellenszolgáltatás nincs, a legtöbb ismereteik bővítése, vagy vizsgajegy megszerzése céljából segítenek. Mindezek mellett évente 3 önkéntes munkáját jutalmazzuk, a lehetőségeink szerint. Idén a Kiskapu Kft. jóvoltából – a szokásos oklevélén és pólon túl – Linuxvilág

összes, könyvtalvány és plüsspingvin is szerepel a csomagban, melyeket Horváth Albert, Völgyi Péter és Szalai Ferenc kapnak.

– Milyen rövid- és hosszútávú terveitek vannak?

– Rövid távon egy fordítást segítő (lin/win) kliens készítése a cél, amelyen jelenleg diplomamunka keretében dolgozom. Ez remélhetőleg egy nemzetközi nyílt forráskódú projektté nővi ki magát. Hosszú távon az oktatási intézményekkel való együttműködés a cél, így a rendelkezésre álló (emberi) erőforrások megsokszorozódhatnak.

– Kiknek a segítségét várjátok?

– A fordítandó dokumentumok kiválasztásához informatikai szakemberek segítségére van szükség, mivel nem területen tudom felmérni az információ aktualitását. A fordításhoz angolul tudó, és a szaknyelvet ismerő emberekre van szükségünk. A honlap csinosításában webdizájnerek segíthetnek, jó minőségű embléma elkészítéséhez pedig számítógépes ismeretekkel rendelkező grafikusok jelentkezését várjuk.

– A minap nálunk járt Richard Stallman, aki egy kérdésre azt nyilatkozta, hogy szerinte a programok honosítása illetve általában a fordítás elveszi az erőforrásokat a fejlesztéstől. Neked, mint a fordítási munkák koordinátorának mi erről a véleményed?

– Természetesen tiszteletben tartom a véleményét, szerintem viszont aki fordítani akar az úgyis fordítani fog, aki meg programozni akar, az programozni fog. Én időnként fordítok, amikor pedig megcsömörlek tőle akkor programozok. Mindenki úgy éli ki a tehetségét, ahogy tudja. Az MLDP nem egy „kényszerprojekt”, az önkéntesek a nekik megfelelő (vagy annak látszó) feladatot vállalják el.

– Minek az alapján választjátok ki, hogy mi legyen lefordítva, és mi ne?

– Alapvetően én választom ki a fordításra ajánlott dokumentumokat. Ez azt jelenti, hogy bárki választhat a TLDP dokumentumok közül egy neki tetszőt, legfeljebb megpróbálom lebeszélni róla. A saját kiválasztási szempontjaim a következők:

- lehetőleg használható információk legyenek benne, ne legyen elavult
- lehetőleg széles körben felhasználható legyen, ne túl speciális témáról szóljon (például egy adott márkájú és típusú alaplap beüzemeléséről; ez létező példa)

- mindig legyen a kínálatban kezdőknek való rövidebb dokumentum

Mivel nem mindig tudom megítélni egy dokumentum használhatóságát, ezért (kihasználva a projekt nyíltságát) ebben is az önkéntesekre támaszkodom. A Fordítás HOGYANban erről külön fejezet van.

- *A számítástechnikában különös jelentősége van a magyar szaknyelv fejlesztésének. Ti mennyire tartjátok ezt fontosnak, illetve hogyan gondoskodtok a különböző fordítóktól származó anyagok nyelvi egységesítéséről?*
- Fontosnak tartjuk. Lefordítjuk azt aminek van értelmes, érthető és (viszonylag) pontos magyar megfelelője. Például a kernel az rendszermag, viszont a proxy az marad proxy, mivel jelenleg nincs rá megfelelő magyar szó vagy kifejezés. A nyelvi egységet a szógyűjtemény (lásd Fordítás HOGYAN) illetve a lektorok biztosítják.
- *Kiválthatják-e az általatok magyarra fordított és ingyenesen elérhető dokumentumok a magyar nyelvű szakkönyveket?*
- Véleményem szerint nem, viszont kellő alapot nyújthatnak azok megértéséhez, illetve kiegészíthetik azokat. Egyes HOGYANokban vannak is hivatkozások nyomtatott dokumentációra.
- *Mit gondolsz, mikor éri el az MLDP a „repülési magasságot”, vagyis mikor következik be az, hogy aki fordítani akar, annak nagytól kell keresgélnie?*

– Ez nagyon elméleti kérdés, nem tudom. Elméletileg soha, ugyanis a dokumentációkat frissíteni is kell, márpedig minél több van, annál gyakrabban és többet kell dolgozni rajta.

- *Mit gondolsz, a jó minőségű magyar dokumentáció megléte mennyiben fogja előmozdítani a Linux elterjedését, gondolkodok itt az állami szférára, illetve az oktatásra?*
- Szerintem ez kulcskérdés. Bár a számítástechnikában alapvető követelmény volt az angol nyelvtudás, mára ez megváltozott. Sajnos Magyarországon eléggé csehül állunk a nyelvtudással, és mivel a számítástechnikával valamilyen szinten foglalkozók száma megnőtt, ezért az angolul értők aránya is megváltozott a „szakmában”. Egyébként is, mindenki az anyanyelvén szóló információk képes a legjobban magába szívni.
- *Bár egyesek szerint Közép-Európában a mi hálózati infrastruktúránk a legfejlettebb, egyes környező országokban a Linux nagyobb elterjedtségnek örvend, mint nálunk. Mennyire függhet ez össze a nemzeti nyelvre fordított dokumentumokkal?*
- Ezt igazából nem tudom megítélni, mivel nem ismerem a környező országok helyzetét a nemzeti nyelvre fordított dokumentumok tekintetében. Valószínűleg van valamilyen összefüggés, de biztos nem csak ettől függ. Nagyobb és maradandó előnyös változáshoz szerintem állami szerepvállalásra van szükség. Mivel azonban a magyar politikai élet olyan, amilyen, ezért jelenleg erre nem látok reményt.

Büki András – Szy György

